

Symposium HOVO Nederland

Datum: vrijdag 28 augustus 2009

Plaats: St. Jan - Markt 2 - Roosendaal

Leren van het Leven

Hoe maken we het beste gebruik van de kennis van ouderen, die uit eigen ervaring vaak een bredere kijk op dingen hebben? Hoe verzilveren we dit intellectuele kapitaal optimaal en op welke manier geeft deze 'grijze' generatie haar kennis en ervaring door?

Met medewerking van prof.dr. Arjo Klamer, drs. Miriam van Reijen en prof.dr. Piet Houben

Leren van het Leven

Hovo Brabant, Hovo Rotterdam en HOVO Zeeland organiseren op vrijdag 28 augustus in Roosendaal het symposium 'Leren van het Leven'. Het vierde symposium dat onder auspiciën van HOVO Nederland (Hoger Onderwijs Voor Ouderen) plaatsvindt heeft als thema Leren en Ouderen. Centraal deze dag staat: het verlies van kennis en levenservaring bij (pre-) pensionering. Hoe geeft deze generatie haar kennis en ervaring door en wat is de waarde en betekenis van wijsheid? Belangrijk is om dít intellectuele kapitaal te verzilveren. Het onderwerp zal tweezijdig benaderd worden. Enerzijds hoe kennis van ouderen te verzilveren, anderzijds hoe 50-plussers te stimuleren hun kennis op peil te houden en zo bij te dragen aan dit waardevolle proces.

INLEIDING Prof. dr. Eric Bleumink, voorzitter van HOVO Nederland

Het brede geloof in het kapitalisme en in de zegeningen van de markt heeft de afgelopen tijd een flinke dreun gekregen. Het wordt tijd dat het korte-termijn-denken wordt verlaten en ingeruild voor inzichten die bij deze eeuw passen, zoals meer aandacht voor waarde-oriëntatie binnen de economie en een beter evenwicht tussen welvaartsgroei en duurzame ontwikkeling. Maar ook een goede balans tussen welvaart en welzijn en tussen materiële en immateriële waarden.

De inzet op een sociale economie houdt ook in dat al het sociale kapitaal wordt gekoesterd en het leven lang leren in alle levensfasen die aandacht krijgt die noodzakelijk is om alle burgers, jong en oud, toe te rusten om volop mee te kunnen draaien in deze eeuw van kennis. Voor het Hoger Onderwijs Voor Ouderen is nog heel veel werk aan de winkel.

WAARDEVOLLE LEVENSLESSEN Prof.dr. Arjo Klamer

Arjo Klamer zal in een kritische beschouwing ingaan op de manier waarop we het goede leven in het werken en het handelen realiseren. We bezien de economie dan als een morele wetenschap en de vraag die we ons steeds weer zouden willen stellen is of we in ons economisch gedrag ons richten op de waarden die belangrijk voor ons zijn. Als het niet om het geld gaat, waar gaat het dan wel om? Klamer borduurt voort op de analyse die hij in zijn boek *In Hemelsnaam: over de economie van overvloed en onbehagen* (2006) uiteenzet. Om welke waarden gaat het? Welke waarden bepalen of het leven (en het samenleven) goed is?

Klamers cultureel economisch perspectief bevat concrete aanknopingspunten voor een waarde(n)vol leven en een waarde(n)volle economie. Het geeft onder andere een nieuwe invulling aan begrippen als geluk en welzijn.

Prof.dr. Arjo Klamer is sinds 1994 hoogleraar Culturele Economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en sinds 2006 oprichter en decaan van de Academia Vitae in Deventer. Daarvoor doceerde hij aan diverse Amerikaanse universiteiten. Hij trad meerdere malen op bij Hovo Rotterdam.

GELUKKIGE LEVENSSLESSEN Drs. Miriam van Reijen

Het idee van ‘een leven lang leren’ stamt uit de tijd van het ontstaan van de westerse filosofie, bij de Grieken en Romeinen. Het Griekse woord ‘scholè’ betekende ‘vrije tijd’, omdat leren alleen mogelijk was voor de van arbeid en zorgtaken vrijgestelden. Er werd echter geen instituut mee bedoeld, maar een eigen leraar, vrienden onder elkaar en gesprekken op de markt, in de zuilengang (stoa) en in de tuin. Dit levenslang leren en filosoferen stond in het kader van de levenskunst, een idee dat recent in de filosofie weer ingang heeft gevonden. In plaats van door schade en schande wijs te moeten worden gingen de stoïcijnen en de hedonisten, bij uitstek filosofen van de levenskunst, uit van een intrinsieke samenhang tussen wijsheid en geluk. De hedonist Epicurus (341- 270 vC) was, in tegenstelling tot wat veel mensen denken, het tegendeel van de oppervlakkige genotzoeker. Ida Gerhardt’s gedicht ‘Epicurus in zijn tuin’ heeft als refrein: ‘wij kozen soberheid tot bondgenoot’. Wie kan genieten van een goed boek en een bijzonder gesprek geniet meer dan wie pas kan genieten van schaarse en dure zaken.

Drs. Miriam van Reijen is afgestudeerd in de sociale filosofie en ethiek en in de cultuur- en godsdienst-sociologie. Momenteel is zij werkzaam als docent filosofie en ethiek aan de Academie voor Sociale Studies Breda van Avans Hogeschool en het HOVO Brabant. Zij publiceerde o.a. over ‘Filosofen over emoties’, de Stoïcijnse filosofen en Spinoza.

PERSOONLIJKE LEVENSSLESSEN Prof. dr. Piet Houben

Persoonlijke ontwikkeling bevordert gezondheid, welbevinden en maatschappelijke participatie. Dit is extra van belang bij het ouder worden, want relatief veel mensen in de tweede levenshelft onderschatten de mogelijkheden tot persoonlijke ontwikkeling. Het aangaan van uitdagingen komt daardoor op een lager niveau dan mogelijk zou zijn. Daardoor blijven interessante leermomenten voor zingeving en zelfontplooiing ongebruikt.

Hetzelfde geldt voor organisaties en bedrijven die met en voor ouderen werken. Gevolgen zijn: onnodig vroeg stoppen met werk, onvoldoende betrokkenheid bij maatschappelijke vraagstukken en oneigenlijk beroep op zorg en welzijn in de kwetsbare fase.

Juist in de tweede levenshelft is door adequate ondersteuning, kennisdeling en training volop rijping van talenten mogelijk. Een eerste stap daarin is het (h)erkennen van de vergaarde vaak ‘stilzwijgende’ kennis tijdens de opbouw van het eigen menselijk kapitaal.

Prof.dr. Piet Houben is emeritus hoogleraar Toegepaste Sociale Gerontologie aan de VU en auteur van ‘Interactief levensloopbeleid’ uitgegeven in 2009 door Uitgeverij SWP te Amsterdam. Hij geeft tevens colleges bij HOVO Brabant.

HET DAGPROGRAMMA IS ALS VOLGT:

10.00	zaal open
11.00 - 11.15	opening door Prof.dr. Eric Bleumink van HOVO Nederland
11.15 - 12.00	lezing 1 door Prof. dr. Arjo Klamer: <i>Waardevolle levenslessen</i>
12.00 - 12.45	lunch
12.45 - 13.30	lezing 2 door Drs. Miriam van Reijen: <i>Gelukkige levenslessen</i>
13.30 - 13.45	muzikaal intermezzo
13.45 - 14.30	lezing 3 door Prof. dr. Piet Houben: <i>Persoonlijke levenslessen</i>
14.30 - 15.00	borrel

ORGANISATIE EN INSCHRIJVING

De organisatie is in handen van Erasmus Academie. Inschrijving is uitsluitend mogelijk door het inschrijfformulier op onze website in te vullen en te tekenen voor een automatische machtiging. De kosten voor het symposium bedragen € 25. U vindt het inschrijfformulier op www.erasmusacademie.nl/hovosymposium2009. Na inschrijving krijgt u een bevestiging toegestuurd. Deze bevestiging is tevens uw toegangsbewijs voor het Symposium *Leren van het Leven*. Het verschuldigde bedrag wordt midden augustus 2009 van uw rekening afgeschreven door Erasmus Academie. Annulering is niet mogelijk. Indien het programma om uitzonderlijke redenen niet doorgaat, krijgt u uiteraard uw geld gerestitueerd. Het maximum aantal inschrijvingen is 450. De prijs is inclusief lunch en koffie/thee in de pauze en een borrel na afloop.

HOVO

Meer informatie over de afzonderlijke HOVO-instellingen is te vinden via de website van HOVO Nederland: www.hovonederland.nl

ORGANISATIE

Erasmus Academie
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
Tel. 010-4082178
E-mail vanas@erasmusacademie.nl